

De stand van zaken:

Groeiend aantal woonboten aangesloten op het riool

Handhaver Aad Post (rechts), Lionel Duijker (midden) en woonbootbewoner Pim van Dijk (links) zijn tevreden met het resultaat.

Projectbureau Schoonschip is begin 2008 haar werkzaamheden gestart met een pilot in de stadsdelen Amsterdam Zeeburg, Westerpark en Oud-West. In de nieuwsbrief van januari 2009 hebben wij u geïnformeerd over het succes van de pilot met de krantenkop 'Eerste woonboten aangesloten'.

Maar wat is nu – bijna een jaar later – de stand van zaken? Hoeveel woonboten in het pilotgebied zijn er nu aangesloten op de riolering? Op 1 september, de dag na het aflopen van de uitvoeringsperiode van 12 maanden en tevens de dag waarop de ongezuiverde lozingen op het oppervlaktewater definitief gestaakt moesten worden, was 70% van de woonboten in het pilotgebied aangesloten op de riolering. Na een eerste controleronde door de afdeling

Handhaving van Rijkswaterstaat (voor Zeeburg) of AGV/Waternet (voor Westerpark en Oud-West) is dit percentage gestegen tot 83%.

Ook in de gebieden in en om Amsterdam die niet tot de pilot behoren, maar waarvoor de uitvoeringsperiode inmiddels wel is verstreken, zoals in Zijkanaal B in de gemeente Velsen, kunnen we constateren dat een groeiend aantal woonboten op het riool is aangesloten. Woonbootbewoners ervaren dit als positief. Zo ook Pim van Dijk, bewoner in Zijkanaal B: 'Ik ben erg tevreden met mijn pompinstallatie, hij functioneert uitstekend. Daarnaast heb ik het idee dat het water rond mijn schip schoner begint te worden. Het geeft een goed gevoel een steentje bij te kunnen dragen aan een beter milieu.'

Projectbureau Schoonschip

Toekanweg 7
2035 LC Haarlem
Postbus 3119, 2001 DC Haarlem
T 020 - 586 05 50

info@projectbureauschoonschip.nl
www.projectbureauschoonschip.nl

Projectbureau Schoonschip is een gezamenlijk initiatief van het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV) en Rijkswaterstaat Noord-Holland (RWS).

Planning voorjaar 2010

Projectbureau Schoonschip is bij haar werkzaamheden afhankelijk van de betrokken gemeenten en rioolbeheerders en komt pas in actie wanneer er zekerheid bestaat over het moment waarop de riolering langs de oevers of de kades ook daadwerkelijk wordt aangelegd. Zonder deze riolering is het immers onmogelijk om woonboten aan te sluiten en zo het lozen op het oppervlaktewater te staken! Voor het voorjaar van 2010 staan de buitengebieden Muiden en Loenen II ingepland voor voorlichting en in Amsterdam de Borneokade en het Zeeburgerpad. Bewoners in deze gebieden ontvangen binnenkort een uitnodiging voor een eerste voorlichtingsavond.

Handhaving en het belang van communicatie

Projectbureau Schoonschip ondersteunt woonbootbewoners tijdens het gehele traject van aansluiting op de riolering. In grote lijnen kan dit traject worden onderverdeeld in drie fasen: de voorlichtingsfase, de uitvoeringsfase en de handhavingsfase. Gedurende de tweede fase, de uitvoeringsfase, krijgen bewoners 12 maanden de tijd om hun woonboot op de riolering aan te sluiten. Bewoners ontvangen een brief van AGV/Waternet of Rijkswaterstaat (RWS) met daarin de einddatum van de uitvoeringsperiode; dit is tevens de datum waarop ongezuiverde lozingen op het oppervlaktewater niet langer zijn toegestaan.

Zodra de uitvoeringsperiode is afgelopen, gaat het handhavingstraject van start. Althans, voor de woonbootbewoners die op dat moment nog steeds ongezuiverd op het oppervlaktewater lozen. Voor dit traject hebben AGV/Waternet en RWS hun handhavingstrategie op elkaar afgestemd. Hoe ziet deze strategie eruit? En hoe gaan de handhavers eigenlijk te werk? Projectbureau Schoonschip vroeg het aan handhavers Marianne Daling van AGV/Waternet en Aad Post van RWS.

Het Besluit lozing afvalwater huishoudens (Bah) dat 1 januari 2008 van kracht is geworden, geeft de wettelijke grondslag voor handhaving van ongezuiverde lozingen in Nederland. Voor woonboten

in en om Amsterdam hebben AGV/Waternet en RWS het Projectbureau Schoonschip ingesteld, zodat per (deel) gemeente voorlichting kan worden gegeven en vragen van bewoners kunnen worden beantwoord. Ook wordt bepaald op welke termijn de ongezuiverde lozingen gestaakt dienen te zijn. Met name in deze eerste fase spelen voorlichting en communicatie met bewoners een belangrijke rol.

Marianne Daling van AGV/Waternet: 'We merken dat communicatie een krachtig middel is en dat we hiermee ook de beste resultaten boeken. Zo sturen we de woonbootbewoners helemaal in het begin van het traject een brief, waarin wordt uitgelegd wat er van ze wordt verwacht en op welke

termijn ze ongezuiverde lozingen moeten staken en ook gestaakt moeten houden. In de tiende maand van de uitvoeringsperiode sturen we vervolgens een tweede brief als reminder dat de uitvoeringsperiode ten einde loopt. Ook gaan we persoonlijk bij de woonbootbewoners langs om bewoners te stimuleren om aan te sluiten, eventuele vragen te beantwoorden en uit te leggen wat de consequenties zijn wanneer men aan het einde van de uitvoeringsperiode nog niet is aangesloten. We laten altijd onze contactgegevens achter, zodat bewoners ook later nog vragen kunnen stellen. In sommige gevallen hebben bewoners zwaarwegende redenen voor het vragen van enig uitstel. In die gevallen gaan we samen met de bewoners op

Handhaving in stappen

Hoe ziet het handhavingstraject eruit?

In grote lijnen kunnen we vier stappen onderscheiden:

1 Bewoners ontvangen een brief van AGV/Waternet of RWS waarin de begin- en einddatum van de uitvoeringsperiode staat vermeld. Na de genoemde einddatum moeten ongezuiverde lozingen voor de woonboten in het betreffende projectgebied zijn gestaakt.

2 Bewoners ontvangen in de tiende maand van de uitvoeringsperiode een tweede brief waarin zij nogmaals worden geattendeerd op de einddatum van de uitvoeringsperiode en het feit dat na de uitvoeringsperiode zal worden overgegaan op bestuursrechtelijke handhaving, indien ongezuiverde lozingen dan nog niet zijn gestaakt.

3 Indien er geen zwaarwegende redenen zijn voor verlenging van de uitvoeringsperiode, wordt na afloop van deze periode een last onder dwangsom opgelegd (zie ook het

kader: 'Wat is een last onder dwangsom?'), wanneer het betreffende schip nog steeds ongezuiverd op het oppervlaktewater loost.

4 Indien de lozing wordt voortgezet, wordt een dwangsom verbeurd. Dit betekent dat een geldbedrag moet worden betaald aan AGV/Waternet of RWS. Het handhavingstraject wordt beëindigd zodra de lozingen zijn gestopt.

Projectbureau Schoonschip krijgt regelmatig vragen en verzoeken van woonbootbewoners of het mogelijk is de termijn te verlengen. Omdat het Projectbureau echter geen handhavende bevoegdheden heeft, kan het geen antwoord geven op deze vragen of de verzoeken honoreren. Hiervoor wordt u verwezen naar de afdeling Handhaving van AGV/Waternet of RWS, afhankelijk van het beheergebied waarin uw woonboot ligt:

Rijkswaterstaat Noord-Holland
Afdeling Handhaving
T.a.v. Aad Post
Postbus 3119
2001 DC Haarlem

T: 023 – 530 1578
E: aad.post@rws.nl

AGV/Waternet
Afdeling Handhaving
T.a.v. Marianne Daling
Postbus 94370
1090 GJ Amsterdam

T: 0900 – 9394
E: marianne.daling@waternet.nl

Beide afdelingen hebben Projectbureau Schoonschip laten weten dat er gegronde redenen moeten zijn om verzoeken tot verlenging van de termijn te honoreren.

De handhavers controleren fysiek of de woonboot op de riolering is aangesloten

zoek naar een oplossing, veelal geven we bewoners wat extra tijd.'

Aad Post van RWS onderstreept het belang van duidelijke en zorgvuldige communicatie: 'Bewoners weten hierdoor wat de bedoeling is. Ook merken we dat communicatie ertoe bijdraagt dat bewoners de afspraken beter naleven.'

Uiteraard komt er een moment dat de uitvoeringsperiode is afgelopen. Hoe wordt er gecontroleerd dat alle woonboten uit het betreffende gebied zijn aangesloten? En wat gebeurt er als dit niet het geval is? Aad Post: 'We controleren allereerst fysiek of de woonboot is aangesloten op de riolering. We kijken of er een walslang vanaf het schip naar het aansluitpunt op de vaste wal gaat. Is dit het geval, dan gaan we er van uit dat er niet langer op oppervlaktewater wordt geloosd. Daarnaast bellen we aan om bij de bewoner te verifiëren of het schip daadwerkelijk is aangesloten. We vragen dan ook aan de bewoners of ze nog tegen bepaalde zaken aangelopen zijn waarbij wij eventueel kunnen helpen en of ze nog vragen hebben, bijvoorbeeld over de subsidieaanvraag.'

Tot nu toe zijn de resultaten bij zowel AGV/Waternet als RWS positief. Marianne Daling en Aad Post: 'Het merendeel van de woonboten die we gecontroleerd hebben, is inmiddels op de riolering aangesloten en de bewoners zijn ook trots op het resultaat. We worden regelmatig gevraagd om aan boord te komen en de pompinstallatie te bekijken. Dat zijn de leuke contacten. Helaas kan het voorkomen dat we bij sommige woonboten handhavend moeten optreden. Dit is het geval wanneer de bewoners, zelfs na veelvuldig overleg, niet mee willen werken. Maar voor het zover komt, hebben we in goed overleg met de bewoners er alles aan gedaan om dat te voorkomen.'

Wat is een last onder dwangsom?

Een last onder dwangsom is een handhavinginstrument dat toezichthoudende instanties als het Rijk, gemeenten en waterschappen kunnen gebruiken om er voor te zorgen dat regels worden nageleefd. Overheidsorganen kunnen bijvoorbeeld een last onder dwangsom opleggen om een illegaal bouwwerk te laten afbreken, of – in het geval van de woonboten in en om Amsterdam – om ongezuiverde lozingen van afvalwater op het oppervlaktewater te doen beëindigen.

Bij een last onder dwangsom kan de toezichthouder de overtreder een verplichting opleggen (de zogenaamde 'last') om een overtreding ongedaan te maken of te beëindigen. Als de overtreder daar niet aan voldoet, moet de persoon of het bedrijf in kwestie een bepaald bedrag betalen (de zogenaamde 'dwangsom').

Evenals de handhaving, gebeurt ook het opleggen van een last onder dwangsom in stappen:

1 Vooraankondiging

RWS of AGV/Waternet laat de bewoner per brief weten het voornemen te hebben om een last onder dwangsom op te leggen. In deze vooraankondiging wordt aangegeven om welke overtreding het gaat en wat de bewoner kan doen om de last onder dwangsom te voorkomen.

2 Zienswijze

De bewoner wordt binnen de in de brief genoemde termijn gevraagd te laten weten wat hij van de beoordeling van de afdeling Handhaving vindt en waarom hij nog steeds ongezuiverd op het oppervlaktewater loost.

3 Definitieve beschikking

Als RWS of AGV/Waternet geen reden ziet om de procedure stop te zetten, dan volgt de definitieve beschikking van de last onder dwangsom. Hierin wordt opnieuw aangegeven om welke overtreding het gaat. Ook wordt aangegeven wat de last is, hoe hoog de dwangsom is en de termijn die de bewoner krijgt om de last uit te voeren. Of met andere woorden: de termijn waarbinnen alsnog de ongezuiverde lozingen gestaakt dienen te worden.

4 Bezwaar

Overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht kan tegen een beschikking bezwaar worden gemaakt. Een bezwaarschrift tegen een last onder dwangsom heeft echter geen opschortende werking. Dit betekent dat de in de beschikking

genoemde termijnen gewoon van kracht blijven en niet 'bevrozen' door het indienen van een bezwaarschrift. Het bezwaarschrift wordt behandeld door een commissie van RWS of AGV/Waternet. Er wordt een hoorzitting georganiseerd, zodat de bewoner het bezwaar kan toelichten.

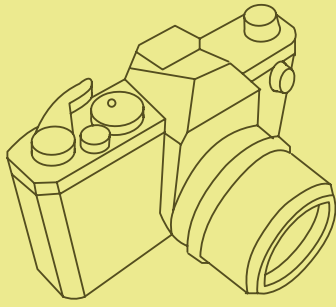
5 Verbeuren van de last

Wanneer de bewoner na afloop van de in de beschikking gestelde termijn nog steeds ongezuiverd loost, dan wordt de dwangsom van rechtswege (dat wil zeggen: automatisch) verbeurd.

6 Innen

Het innen van de dwangsom gebeurt via een zogenaamde invorderingsbeschikking. Binnen 6 weken moet het bedrag worden betaald. Bij niet-betaling volgt een aanmaning en wordt, indien betaling nog steeds achterwege blijft, de deurwaarder ingeschakeld.

De dwangsom kent een maximum van € 15.000. In de praktijk komt dit neer op € 3.000 per geconstateerde overtreding met een maximum van vijf overtredingen. Het is uiteraard zaak om te voorkomen dat woonbootbewoners een handhavingstraject in gaan. Door middel van voorlichting probeert het Projectbureau woonbootbewoners te overtuigen van de noodzaak om hun woonboot op de riolering aan te sluiten. Ook kunt u altijd bij Projectbureau Schoonschip terecht met vragen en opmerkingen.

Fotoactie

Eén foto zegt meer dan duizend woorden. Op de redactie van **Schoonschip E-Nieuws** maken we om deze reden regelmatig gebruik van foto's van professionele fotografen. Om een artikel te illustreren, of juist kracht bij te zetten. Maar waarom zouden we ons beperken tot professionele fotografen? Is het niet zo dat woonbootbewoners veel sterker betrokken zijn bij hun woonboot? Juist omdat ze op en met het water leven.

Waarschijnlijk heeft u in de digitale nieuwsbrief van november 2009 al gelezen over de fotoactie van Projectbureau Schoonschip. Deze actie is wegens groot succes verlengd tot 1 maart 2010. Stuur al uw gekke, mooie en leuke foto's in en doe mee! Enige voorwaarde is dat de foto's dienen te passen binnen een van de drie onderstaande categorieën:

- Wonen op het water
- De pomp: op welke plaats is de pomp geïnstalleerd, welke (creatieve) oplossingen zijn verzonnen om de pomp een plek te geven, etc.
- Lekker klussen: foto's van de voorbereidende werkzaamheden, de installatie zelf, problemen tijdens de installatie, het eindresultaat, etc.

Uit elke categorie wordt door een deskundige jury bestaande uit professionele fotografen een winnaar gekozen. De drie winnaars ontvangen als prijs hun foto uitvergroot en afgedrukt op canvas. U kunt zo vaak meedoen als u wilt. Stuur uw foto's met een korte beschrijving van het onderwerp van de foto naar fotoactie@projectbureauschoonschip.nl.

NB. Door deel te nemen aan de fotoactie geeft u Projectbureau Schoonschip het gebruiksrecht over uw foto. Dit betekent dat Projectbureau Schoonschip uw foto kan plaatsen in haar publicaties, zoals de nieuwsbrief en de website.

Kaartenactie groot succes

Velen van u hebben de afgelopen periode een kaartje van Projectbureau Schoonschip thuisgestuurd gekregen. Deze kaarten, met daarop een toepasselijke tegeltjesspreuk, maken deel uit van de kaartenactie die bij Projectbureau Schoonschip in de wandelingen 'Project Radiostilte' wordt genoemd. De kaarten zijn namelijk bedoeld om u in de uitvoeringsperiode een hart onder de riem te steken en dienen tevens als geheugensteuntje: ...bent u al aangesloten?

Veel woonbootbewoners blijken het in de praktijk lastig te vinden om na de tweede voorlichtingsavond van Projectbureau Schoonschip zelf aan de slag te gaan. Dan gaat namelijk de uitvoeringsperiode van start en hebben bewoners 12 maanden de

tijd om hun woonboot op de riolering aan te sluiten. Na een periode van veelvuldig contact met de projectleiding en het schouwbedrijf hebben zij het gevoel er nu alleen voor te staan. Niets is echter minder waar! Ook tijdens de uitvoeringsperiode kunt u bij Projectbureau Schoonschip terecht met al uw vragen over het aansluiten van uw woonboot op de riolering.

De kaartenactie is een groot succes. Woonbootbewoners geven aan het op prijs te stellen een kaartje in de bus te krijgen. Veel woonbootbewoners hebben inmiddels naar aanleiding van de kaartenactie aangegeven dat hun woonboot is aangesloten op de riolering. Deze bewoners ontvangen bovendien een aardigheidje van Projectbureau Schoonschip.

